

Таким образом, существенная особенность ВНСММ заключается в их высокой биологической активности; они обладают нейротоксической активностью, угнетают процессы биосинтеза белка, способны подавлять активность ряда ферментов, разобщать процессы окисления и фосфолирования, вызывать состояния вторичной иммунодепрессии, оказывать токсическое действие на эритропоэз.

Список использованной литературы

1. Медицинские лабораторные технологии ; под ред. профессора А.И. Карпищенко. – М. : «ГЭОТАР-Медиа», 2013.–Т. 2. – С. 747-781.
2. Способ диагностики синдрома эндогенной интоксикации у больных с абдоминальным сепсисом. Патент РФ №:2232392 / Л.Е. Шукевич, Ю.А. Чурляев, Е.В. Григорьев, Д.Л. Шукевич. – 10 Июля, 2004.
3. Способ диагностики эндогенной интоксикации / Ю.П. Потехина, Е.А. Кизова, Т.Г. Щербатюк, Б.М.Э., Ю.П. Щербак // Заявка на патент РФ: 2008124956/15, 23.06.2008.

**СУЧАСНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ РІВНЯ ЗНАНЬ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ
НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ
ІЗ ПРЕДМЕТА «ОРТОДОНТІЯ»**

Галич Л.Б., Сокологорська-Нікіна Ю.К., Макарова О.М., Стасюк О.А., Довженко А.В.

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти ВДНЗ України
«Українська медична стоматологічна академія»

Наведено приклад оцінки рівня знань підготовки лікарів-інтернів із фаху «Стоматологія». Показано, що оцінювання є важливим етапом підвищення якості навчання під час підготовки майбутніх лікарів-стоматологів та формування в них загальних і професійних компетентностей.

The article presents an example of an assessment of knowledge level of interns, who are training in the specialty "Dentistry", for the continuous improvement of the lesson's processes. An important step in improving the quality of the future dentists' training and the formation of their general and professional competencies are discussed.

Ключові слова: післядипломна освіта, лікарі-інтерни, контроль знань, тестування.

На сучасному етапі реформування галузі охорони здоров'я та реалізації соціальних пріоритетів держави важливою складовою є високоякісна підготовка медичних кадрів, оскільки від рівня підготовки лікарів залежить якість надання медичної допомоги населенню країни [4].

Саме тому сьогодення вимагає від співробітників вищих навчальних закладів України вдосконалення навчального процесу, постійного підвищення якості підготовки молодих спеціалістів і формування компетентної особистості, здатної активно навчатися впродовж усього життя, діяти, приймати рішення, ефективно функціонувати в різних сферах на основі здобутих знань. Компетентність – здатність фахівця сприймати і відповідати на індивідуальні та соціальні потреби на основі сформованого комплексу цінностей, знань і навичок [3]. Це стосується зокрема і підготовки лікарів-інтернів стоматологів на етапі післядипломної освіти. Через це застосування сучасних технологій сприяє виконанню цього завдання.

Однією з важливих складових успішності навчального процесу в медичних вищих навчальних закладах є чітка мотивація лікаря-інтерна на досягнення мети навчання, а саме – здобуття необхідних професійних знань, умінь і навичок. Через необхідність удосконалення медичної освіти на післядипломному етапі приділяється значна увага в сфері перевірки знань, особливо через систему ліцензійних інтегрованих іспитів («Крок-3»), мета якого – встановлення відповідності рівня професійної компетентності лікарів-інтернів до мінімально необхідного рівня, що відповідає вимогам Державних стандартів [2].

Зубощелепні аномалії (ЗЩА) розвитку – одна з найпоширеніших хвороб людства. За даними як вітчизняних, так і іноземних учених, відсоток розповсюдженості щорічно збільшується та нині становить 75% – 90%. Тенденція до зростання ЗЩА безпосередньо пов'язана з діяльністю людини в навколишньому середовищі та бажанням максимально механізувати всі побутові процеси з метою отримання комфортних умов існування. Паралельно зі збільшенням потоку нової інформації та передових світових надбань про розвиток, сучасні методики діагностики і лікування зубощелепних деформацій має зростати кваліфікація майбутнього лікаря. Без сумніву, відповідальність за підготовку освіченіших кадрів лягає на кафедри післядипломної освіти як окремого підрозділу вищого навчального закладу, функція якого – навчити і проконтролювати якість засвоєння інформації [1].

Майбутня успішна лікарська діяльність сучасного лікаря-інтерна залежить від того, наскільки вигідно він буде представлений на ринку праці, що, своєю чергою, пов'язане зі ступенем оволодіння і діапазоном практичних навичок, що можуть бути повноцінними тільки за умови надійної підтримки теоретичної бази знань. Тому й оцінка рівня знань у сучасній системі навчання складається з двох ступенів контролю: теоретичних знань і практичних навичок. Для контролю засвоєння теоретичних знань найшвидшим і об'єктивним залишається тестово-еталонний метод, що проводиться з метою виявлення компетентності лікаря-інтерна та рівня його орієнтування в певному колі теоретичних даних, але є необхідність відкоригувати недоліки в знаннях. Для цього використовуються тести різних рівнів складності, що дозволяють перевірити ознайомчі й основні знання лікаря-інтерна. Також деякі тести передбачають розв'язування лікарями-інтернами типових і нетипових клінічних ситуацій, задач із суперечливими даними. Кожне заняття з лікарями-інтернами на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів розпочинається з тестового контролю, що проводиться протягом обмеженого проміжку часу. Для цього використовуємо тести з власної бази, які розроблені співробітниками кафедри та ввійшли в навчально-методичні посібники «Ортодонтія. Збірник тестових питань та відповідей» (2005 р.) і «Ортодонтія. Збірник тестів та ситуаційних завдань» (2010 р.)

[5]. Перевірка і «робота над помилками» відбуваються одразу ж після відповіді на тестові завдання для активізації та покращення якості засвоєння теми. Завдяки цьому лікар-інтерн має можливість одразу ж виправити власні помилки, не чекаючи наступного заняття. У комп'ютерному класі лікарі-інтерни також мають можливість відпрацьовувати навички вирішення ситуаційних завдань та проводити підготовку до ліцензійного іспиту «Крок 3».

Опанування практичними навичками і контроль викладачем – ці два процеси здійснюються паралельно. На кожному занятті після тестового контролю знань лікарі-інтерни разом з асистентом ведуть прийом пацієнтів. Контроль за руками лікаря-інтерна та постійна корекція й обговорення його дій викладачем здійснюється на кожному етапі проведення самостійних маніпуляцій, від збору скарг та даних анамнезу до активації сучасних незнімних апаратів.

Безпосередньо біля крісла пацієнта проводиться усне опитування лікарів-інтернів. Лікар-інтерн мусить активно пригадувати питання з базових дисциплін, які вивчав раніше. Клінічний розбір пацієнта починається з питань анатомії, фізіології та функцій щелепно-лицевої ділянки людини, строків та послідовності прорізування тимчасових і постійних зубів, особливості та відповідності віковому розвитку, згадування методів діагностики і поступово наближається до конкретної теми заняття.

Ще один досить об'єктивний метод перевірки загальних знань лікаря-інтерна з предмета «Ортодонтія» – робота з контрольно-діагностичними моделями. Цей метод є різновидом ситуаційної задачі з конкретними даними, в якій лікар-інтерн має візуалізувати, тобто побачити, знайти, відокремити, а не прочитати в умовах типової, звичайної ситуаційної задачі. Інтерн має встановити етіологічний чинник і причинно-наслідковий зв'язок виникнення даної патології, встановити діагноз за кількома класифікаціями і запропонувати необхідні методи діагностики та раціональний план і метод лікування. Спектр інформації, який інтерн має відновити в пам'яті за обмежено короткий проміжок часу, щоб правильно виконати завдання, досить широкий і потребує постійного розширення та накопичення.

Наступним досить інформативним методом для викладача щодо якості підготовки лікаря-інтерна є контроль заповнення медичної документації (амбулаторна картка стоматологічного хворого, листок щоденного обліку лікаря-ортодонта, щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога-ортодонта та ін.). Заповнення звітної документації потребує від майбутнього лікаря високого рівня грамотності, вміння оперувати стоматологічною термінологією та володіння необхідною для цього інформативною базою.

Типовий та остаточний метод контролю засвоєних знань для лікарів-інтернів за фахом «Стоматологія» на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів – диференційований залік, що проводиться наприкінці. За місяць навчання на кафедрі лікарі-інтерни згадують і систематизують інформацію, що запропонована навчальним планом з ортодонції програмою Міністерства освіти: ознайомлення з метою та задачами ортодонції, організацією ортодонтичної допомоги населенню, морфо-функціональними ознаками зубощелепно-лицевої системи людини в різні періоди, етіологією та патогенезом зубощелепних аномалій прикусу, основними і допоміжними методами діагностики, основними класифікаціями, профілактичною та лікувальною ортодонтичною апаратурою, методами ортодонтичного лікування в різні вікові періоди та при різних видах патологічних прикусів. Питання диференційованого заліку є основою теоретичної та практичної бази даних із фаху «Ортодонтія» та входять до програми державних і ліцензованих іспитів.

Отже, післядипломна підготовка потребує впровадження новітніх технологій у процесі навчання та різноманітність методів оцінки рівня знань лікарів-інтернів поряд із професійною компетентністю професорсько-викладацького складу співробітників кафедри, які дають можливість підвищити значною мірою мотивацію до вивчення предмета, ефективність засвоєння інформації, а отже, сприяють росту професійної майстерності майбутніх лікарів. Усі заняття на кафедрах мають бути спрямовані на всебічний професійний розвиток лікарів-інтернів.

Список використаних джерел

1. Особливості навчання лікарів-інтернів на післядипломному етапі медичної освіти / Н.В. Головка, Л.Б. Галич, М.І. Дмитренко [та ін.] // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах». – Полтава, 2016. – С. 53–54.
2. Методи об'єктивного контролю знань на післядипломному етапі навчання лікарів, їх проблеми та переваги / І.В. Ждан, І.М. Скрипник, Є.О. Воробйов, Г.М. Давиденко // Проблеми інтеграції української медичної освіти у світовій освітній простір : матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції. – Тернопіль : ТДМУ, 2009. – С. 265–267.
3. Заблоцька О.С. Компетентність, кваліфікація, компетенція як ключові категорії компетентнісної парадигми вищої освіти / О.С. Заблоцька // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2008. – Вип. 39. – С. 52–56.
4. Звонников В. И. Инновационные методы оценки учебных достижений студентов // Высшее образование сегодня. – 2006. – № 5. – С. 12–17.
5. Самостійна робота лікарів-інтернів як важлива складова засвоєння дисципліни «Ортодонтія» / В.Д. Куроєдова, О.А. Стасюк, Є.Є. Виженко [та ін.] // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Інноваційні технології в організації самостійної роботи студентів медичних освітніх закладів». – Полтава, 2017. – С. 82 – 83.